

BEGELEIDEND SCHRIJVEN AANVRAAGFORMULIER ONTGRONDINGENVERGUNNING CORTENOEVER

Rijkswaterstaat

23 OKTOBER 2020

Contactpersoon

FRANK GIERMAN

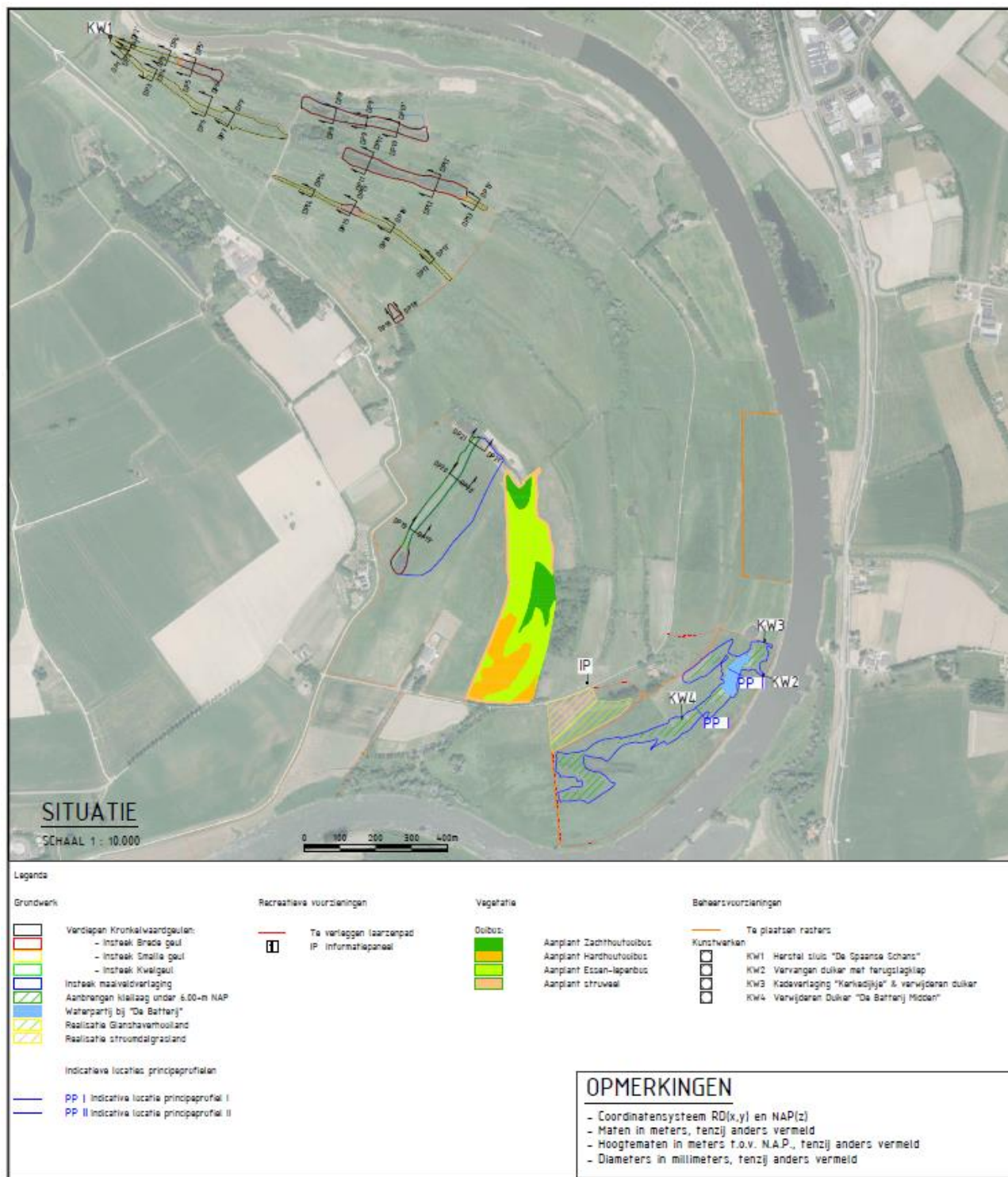
Arcadis Nederland B.V.
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	Planbeschrijving	5
1.2	Benodigde vergunningen	12
1.3	Planning vergunningsprocedure	13
2	TOELICHTING AANVRAAGFORMULIER	14
2.1	M.e.r.-beoordelingsplicht	14
2.2	Gegevens van het te ontgronden en in te richten terrein	15
2.3	Gegevens over de ontgronding	16
	BIJLAGE 1: DEFINITIEF ONTWERP	18
	BIJLAGE 2: KADASTRALE INFORMATIE	19
	BIJLAGE 3: LACH RAPPORTAGE	20
	BIJLAGE 4: GOEDKEURING BEVOEGD GEZAG M.E.R.-BEOORDELING	21
	BIJLAGE 5: RAPPORTAGE MILIEUHYGISCHE BODEMONDERZOEK	22
	BIJLAGE 6: WATERBODEM ONDERZOEK PFAS	23
	BIJLAGE 7 RIVIERKUNDIGE BEREKENINGEN	24
	BIJLAGE 8 BEHEERPLAN CORTENOEVER	25
	BIJLAGE 9 DETAILTEKENINGEN DEFINITIEF ONTWERP	26
	BIJLAGE 10 ONDERBOUWING VRIJSTELLING WNB	27
	BIJLAGE 11 GEOHYDROLOGISCHE BEOORDELING	28
	COLOFON	29

1 INLEIDING

Provincie Gelderland is in samenwerking met Rijkswaterstaat voornemens om Natura 2000-, Gelders Natuurnetwerk (GNN)-, en Kaderrichtlijn Water (KRW)-maatregelen uit te voeren in het natuurgebied Cortenoever in de gemeente Brummen. Dit gebied is onderdeel van het Natura 2000-gebied Rijntakken, dat in Cortenoever gekenmerkt wordt door kronkelwaardlandschap. Tevens worden er voor een relatief beperkt gebied binnen Cortenoever maatregelen genomen ter compensatie van de Rijksweg A15.



Figuur 1 Definitief ontwerp project Cortenoever (juli 2020)

In oktober 2018 is het voorlopig ontwerp van het project gepresenteerd. Dit wordt variant 1 genoemd. In juli 2020 is het definitief ontwerp (DO) aangeleverd door initiatiefnemer, zie Figuur 1 en bijlagen 1 en 9.

1.1 Planbeschrijving

Cortenoever is een van de weinige kronkelwaarden langs de Rijntakken met een geomorfologisch onaangetast reliëf. De uiterwaard is daarom aardkundig zeer waardevol. Uitgangspunt bij alle maatregelen is dan ook om de aardkundige waarden in stand te houden en zo mogelijk beter zichtbaar te maken. In het DO, weergegeven in Figuur 1 en in bijlage 1 en 9, staan de maatregelen weergegeven.

Locatie

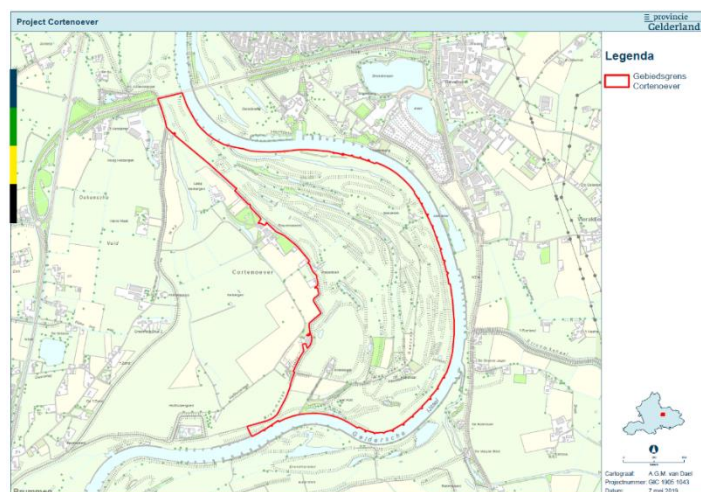
Het plangebied, weergegeven in Figuur 2, bevindt zich in de gemeente Brummen, aan de westzijde van de rivier de IJssel, ten zuiden van Zutphen. Zoals blijkt uit Figuur 3, bevindt het plangebied zich binnen het N2000-gebied Rijntakken. Een topografische weergave van het plangebied is te zien in Figuur 4.



Figuur 2 Regionale ligging plangebied



Figuur 3 Uitsnede N2000-gebied Rijntakken, het plangebied is globaal omcirkeld



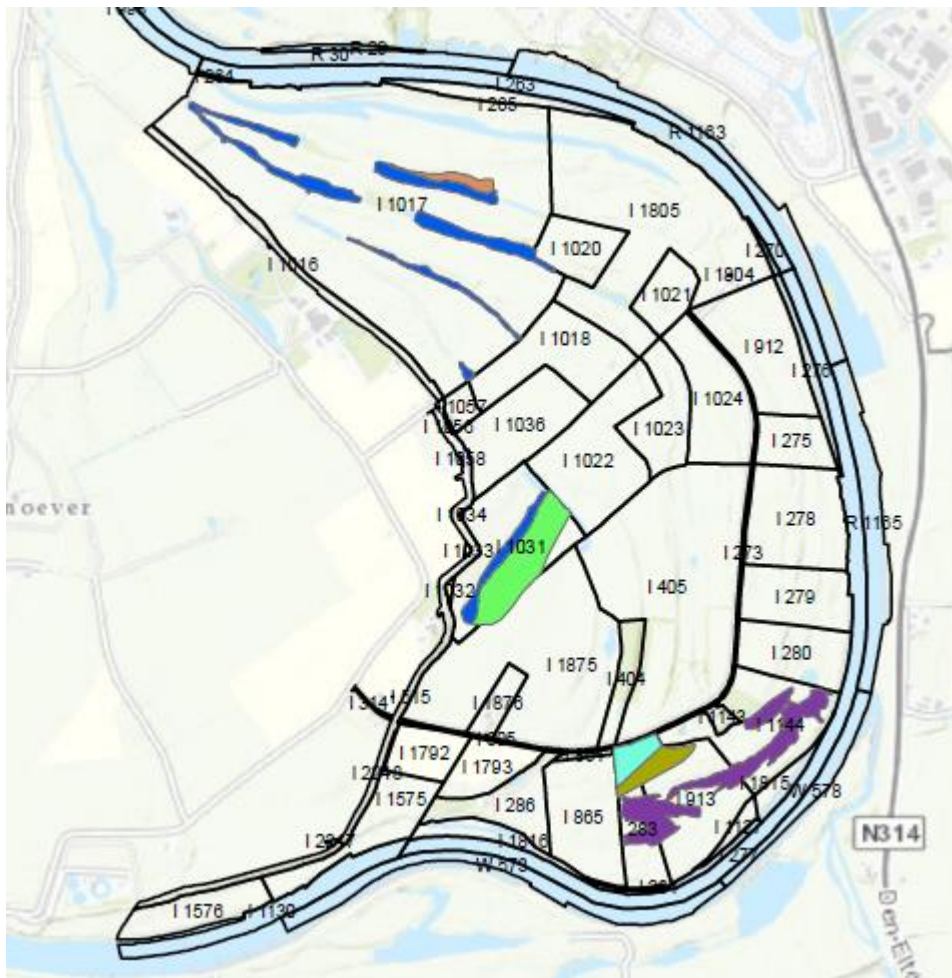
Figuur 4 Topografische weergave plangebied

Huidige situatie

De uiterwaard van Cortenoever ligt ter hoogte van Brummen aan de IJssel. De uiterwaard is ongeveer 250 hectare groot en heeft een rustig en groen karakter. Cortenoever is bijzonder door de grote soortenrijkdom en de reeds aanwezige Habitats als hardhoutooibos in het bosje Heijendal, stroomdalgrasland glanshaverhooiland en wateren met krabbenscheer en fonteinkruiden, maar ook door het nog gave reliëf van kronkelwaardgeulen en stroomruggen. Dit patroon van geulen en stroomruggen is ontstaan door het meanderen van de IJssel naar het oosten. De zo ontstane kronkelwaardgeulen liggen door de hoge stroomruggen geïsoleerd van de IJssel. In 2016 heeft in het kader van Ruimte voor de Rivier een dijkverlegging plaatsgevonden.

In het plangebied liggen verder twee historisch militaire relicten: de Schans bij Reuversweerd en resten van een batterij bij Heijendal. Cortenoever is waarschijnlijk ontgonnen vanuit Brummen, wat zichtbaar is aan de uitwaaiing van perceelsgrenzen. De perceelsgrenzen met hagen liggen grotendeels loodrecht op de strangen en ruggen en geven met name het zuidelijk deel van Cortenoever het alom gewaardeerde kleinschalige karakter. Het noordelijke deel van het plangebied is grootschaliger en wordt momenteel begraasd.

Toekomstige situatie



Figuur 5 Ontgravingen Cortenoever – kadastrale percelen

Graafwerkzaamheden

Er zijn drie verschillende typen geul: brede, smalle en kwelgeulen (BG, SG en KG), gelegen in het noorden van het plangebied, te zien in Figuur 1 en bijlagen 1 en 9. Deze worden op diepte gebracht (uitgegraven) om

de dichtgeslibte kronkelwaardgeulen weer watervoerend te maken en daarmee een geschikt milieu te ontwikkelen voor limnofiele vissoorten (gebonden aan zwakstromend en stilstaand water), macrofauna en het habitatype Meren met Krabbenscheer en Fonteinkruiden. Voor de kronkelwaardgeulen is een wensdiepte en -breedte vastgelegd in het DO. De aannemer zal rekening moeten houden met het oorspronkelijke reliëf en bodemopbouw van de kronkelwaardgeulen. Op een aantal plaatsen dient namelijk 30 cm sliblaag bovenop de zandlaag behouden te worden ten behoeve van de waterhuishouding. De ontgravingen zijn weergegeven in Figuur 5.

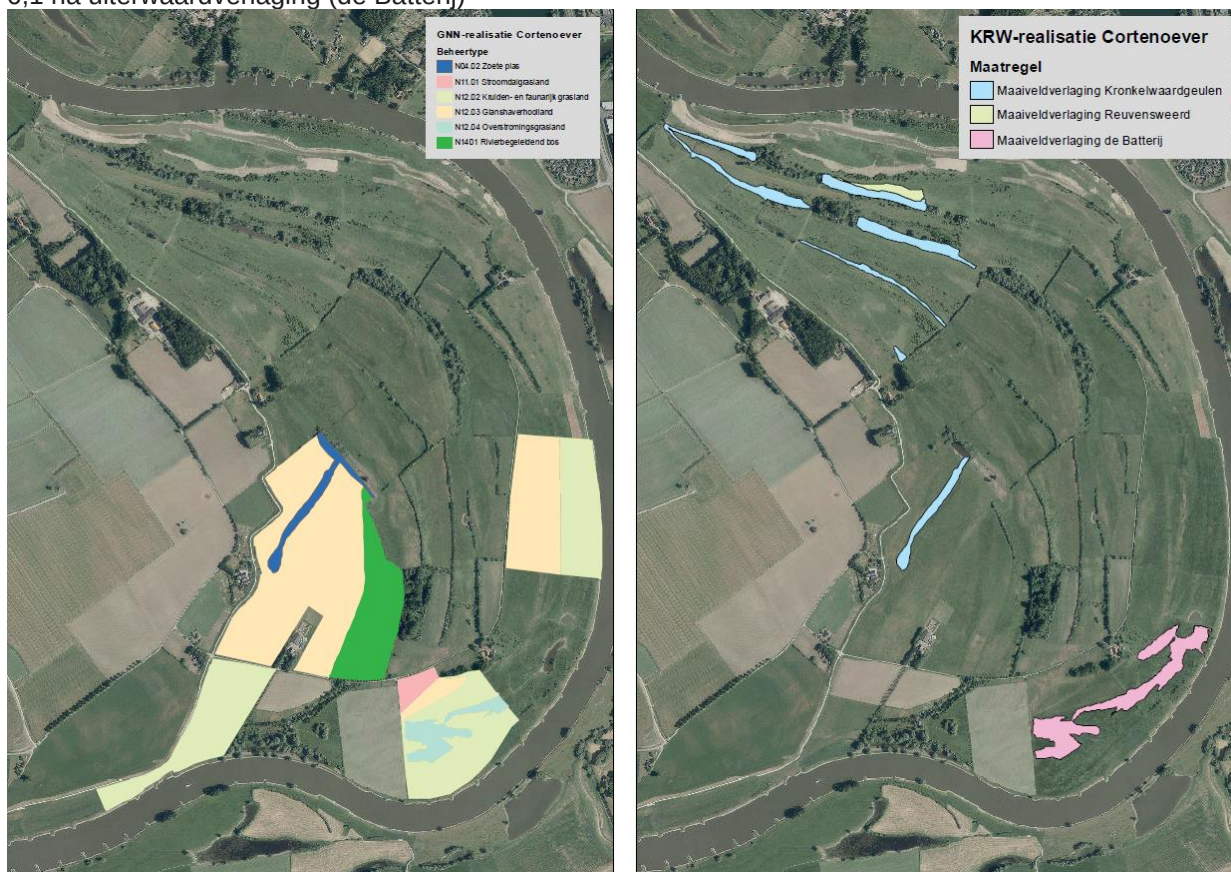
Taludverhoudingen

De brede geulen zijn voornamelijk gevuld met lagen slib en weinig materiaal en gedeeltelijk begroeid met bomen. Ter plekke van de ontgraving worden de bomen verwijderd. Deze geulen blijven na uitgraving (vrijwel) altijd watervoerend met een slibberige bodem. Bij het uitgraven van de brede diepe geulen wordt de oorspronkelijke geulvorm zo veel mogelijk gevolgd. De ontgraving in het diepe deel blijft daarmee in principe beperkt tot het uitgraven van de geulopvulling van slib en veen. De zandondergrond blijft in de geul.

Door de grote variatie in de ondergrond is het bepalen van de vormgeving van de geul en de breedte van het talud alleen tijdens het werk mogelijk. Voor een eerste indicatie zijn per traject een aantal dwarsprofielen opgesteld (zie bijlagen 1 en 9). In deze dwarsprofielen ligt de gewenste diepte van het diepste deel van de geul vast. Het is echter belangrijk dat na afgraving 30cm slib aanwezig blijft op de bodem van de geul. Mogelijk wordt daarom niet altijd de gewenste diepte gehaald. In de voorbeeldprofielen is de gewenste diepte aangegeven. De ontgraving van geulen vindt plaats binnen de op tekening aangegeven insteeklijn. De insteeklijn ligt vast. De gewenste diepte is vanwege bovenstaande voorwaarden de maximale ontgravingsdiepte.

Verder wordt er op een aantal plaatsen in het plangebied het maaiveld verlaagd, dit betreft de KRW-maatregelen. Deze leiden tot de realisatie van de volgende doelen (zie Figuur 6):

- 5 ha uiterwaardverlaging (kronkelwaardgeulen)
- 1,3 ha uiterwaardenverlaging (Reuvenweerd)
- 6,1 ha uiterwaardverlaging (de Batterij)



Figuur 6 realisatie habitattypen GNN en KRW

- Het doel van de maaiveldverlaging bij Reuversweerd (MV1) is het ontwikkelen van een paaimilieu voor vis en broedbiotoop voor porseleinhoen (N2000). Hierbij wordt de bovenste 30 cm van de toplaag afgegraven.
- De maaiveldverlaging de Batterij (MV2) dient, na hoogwater, het water in de lage delen in het gebied vast te houden. Het wordt geheel ontgraven waarbij bestaande taluds en 30 cm slib wordt gehandhaafd, in verband met archeologische waarden. Het doel van deze maaiveldverlaging is het creëren van een paaigebied voor riviervis (KRW) en vogelsoorten als porseleinhoen (N2000).
- De maaiveldverlaging de Hank (MV3) is een rivierkundige compensatie. Hierbij wordt de bovenste 50 cm van de toplaag afgegraven.

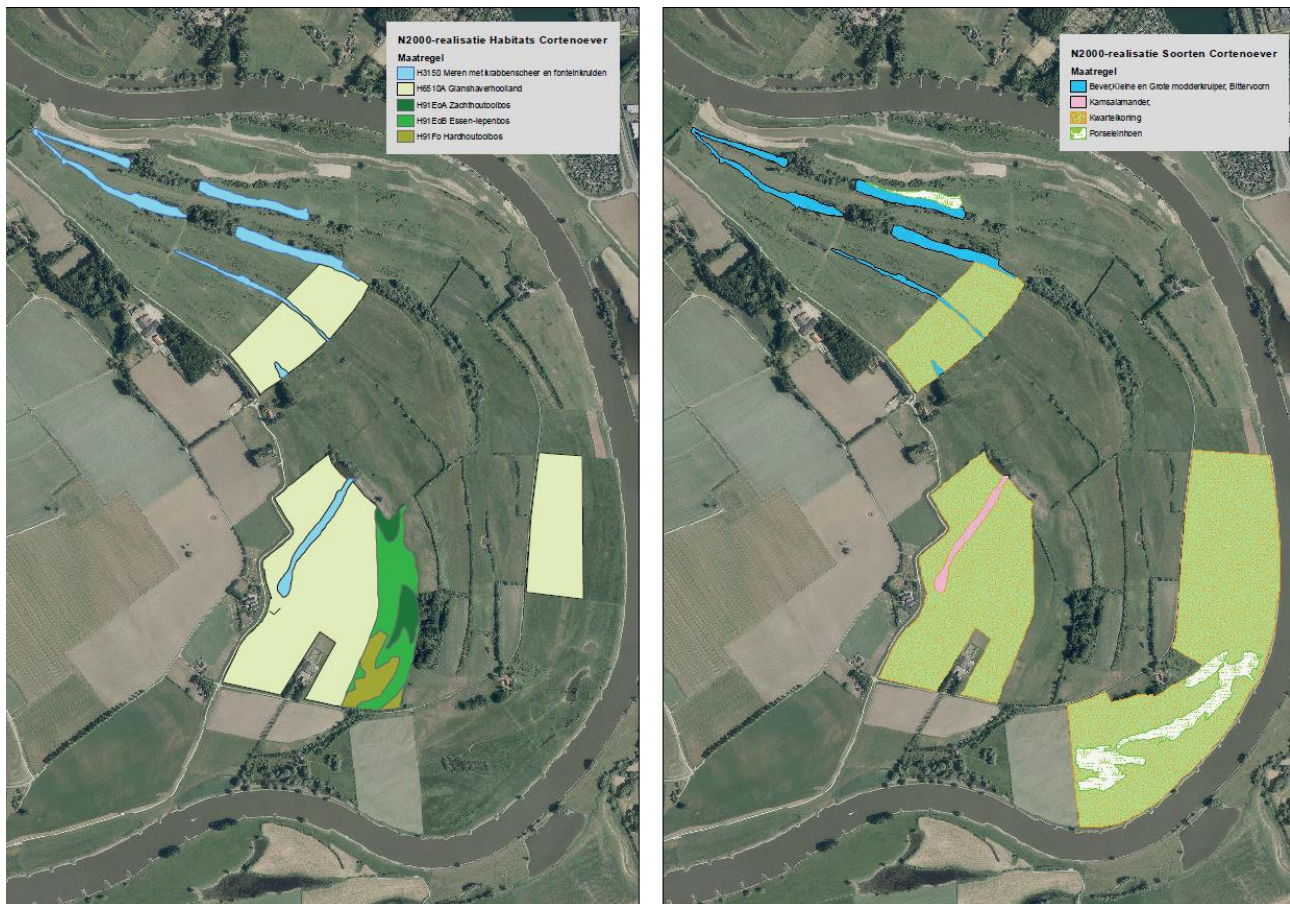
Natuuropgave, beheer & onderhoud

Voor het Gelders Natuurnetwerk (GNN) wordt door het aanpassen van het beheer de volgende 64,6 ha natuurstypen verwacht, zie Figuur 6:

- Zoete plas (1,6 ha)
- Stroomdalgrasland (1 ha)
- Kruiden- en faunarijk grasland (21,8 ha)
- Glanshaverhooiland (30,6 ha)
- Overstromingsgrasland (2,5 ha)
- Rivier- en beekgeleidende bossen (7,1 ha)

Voor de provinciale Natura 2000 en leiden de maatregelen tot de realisatie van de volgende doelen, zie Figuur 7:

- Realisatie zachthout ooibos (1,5 ha) en essen-iepen bos (5 ha)
- Ontwikkeling glanshaverhooilanden (37,5 ha)
- Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden (6,1 ha)
- Kwartelkoning (70 ha leefgebied)
- Porseleinhoen (5,5 ha leefgebied)
- Bittervoorn (5 ha leefgebied)
- Grote en kleine modderkruiper (5 ha leefgebied)
- Kamsalamander (1,1 ha leefgebied)
- Bever (5 ha leefgebied)



Figuur 7 N2000 realisatie habitats en soorten

Arcadis heeft een B&O-plan opgesteld dat in overleg met de huidige eigenaren, te weten provincie Gelderland en Staatsbosbeheer, tot stand is gekomen. Het plan is opgenomen als bijlage 8. Staatsbosbeheer gaat deze beheermaatregelen uitvoeren en is daarom een belangrijke speler in het beheerplan. Het beoogde beheer geeft invulling aan de volgende ambities:

- Het gebied kent grotendeels een gedempte peildynamiek doordat het omringd is door hoger gelegen stroomruggen. Hiermee staat het gebied het grootste deel van de tijd niet in direct contact met de IJssel. De (grond)waterstanden volgen sterk vertraagd de waterstanden op de IJssel. Deze gedempte dynamiek is essentieel voor de ontwikkeling van begroeide wateren (kronkelwaardgeulen). Het is van belang dat het gebied slechts incidenteel vanuit de rivier overstroomt. Met name zomerinundaties hebben sterk negatieve effecten op het gewenste KRW-watertype en Natura 2000-habitattype.
- Voor het beheer van het gebied sluit de projectgroep Cortenoever in het ontwerp aan bij de bestaande situatie met in het noorden grootschalig begrazingsbeheer en in het zuiden patroonbeheer. Het gebied met grootschalig begrazingsbeheer kent een beheer met verlengde seizoensbegrazing. In delen die als stroomdalgrasland zijn opgenomen in het beheerplan kan aanvullend maaibeheer nodig zijn. Dit is echter al onderdeel van het huidige beheer en valt buiten de scope van dit beheerplan. Hoe hoger de begrazingsdichtheid hoe meer rekening gehouden dient te worden met vertrapping van de oevers. De begrazingsdichtheid valt onder bestaand beheer. Echter, dit heeft invloed op het beheer van de te ontgraven geulen. In hoeverre geulen afgerasterd moeten worden, is dus mede afhankelijk van de begrazingsdichtheid.
- In het zuiden van het gebied wordt gekozen voor patroonbeheer waarbij de keuze tussen hooilandbeheer (gericht op glanshaverhooiland) zonder begrazing (eventueel wel op lange termijn nabeweiding) en de ontwikkeling van kruiden en faunairijk grasland met begrazingsbeheer wordt bepaald door voedselrijkdom/textuur van de bovengrond en de inundatiefrequentie. De hooilanden kunnen zich ontwikkelen tot glanshaverhooiland met overgangen naar vossenstaarthooiland. Voor de gronden die worden omgevormd van regulier grasland naar glanshaverhooiland is bemesting een aandachtspunt. Begrazing levert een mestgift op en dient in ieder geval de eerste jaren voorkomen te worden op de naar glanshaverhooilanden om te vormen percelen. Daar waar geen sprake is van begrazing is maaibeheer

van toepassing dat past bij een hooilandbeheer,. Na enkele jaren zonder begrazing kan wellicht nabeweidning worden toegepast op de hooilanden.

- Met deze variatie in beheer worden met name aan de zuidkant van het projectgebied goede omstandigheden gerealiseerd voor de kwartelkoning en in de lagere delen voor soorten als porseleinhoen. De hagen worden indien nodig ingeboet met jonge aanplant en zo nodig uitgerasterd om vraat door vee te voorkomen.
- Voor het landschappelijk openhouden van de watervoerende kronkelwaardgeulen (kronkelwaardgeulen met beschermd boshabitat uitgezonderd) is afrastering op sommige stukken eveneens van belang. Daarmee kan een overbegroeiing met helofyten gestimuleerd worden en wordt voorkomen dat de oevers worden vertrapt door vee. In dat geval is het wel van belang dat wilgenopslag wordt verwijderd en zoveel mogelijk wordt voorkomen. Tijdens overgangsbeheer zal wilgen opslag moeten worden bestreden door het trekken van opslag. Om opslag te voorkomen worden de oevers ingezaaid met een grasmengsel of door de oorspronkelijke rietvegetatie terug te zetten.
- Het beheer dient zodanig te worden uitgevoerd dat de ruwheden voldoen aan de vegetatiekaart in de watervergunning (zie ook tabel 1). Kortom de vegetatie mag niet boven de norm/hogte groeien die aangegeven is op de ruwhedenkaart. Met rivierkundige berekeningen (Huthoff et al, juli 2020) zijn in totaal 8 varianten doorgerekend. De varianten die maximaal de natuurwaarden vergroten, blijken een te groot opstuwend effect te hebben. Daarom zijn verschillende optimalisatieslagen doorgerekend. Variant D08 blijkt de beste balans te geven tussen minimale opstuwning tijdens hoogwater en zo weinig mogelijk extra hinder voor de scheepvaart. Deze variant geeft geen knelpunten voor de vergunningverlening en is daarom als definitief ontwerp uitgewerkt.
- Voor Rijkswaterstaat is het sedimentbeheer in met name de te verdiepen geulen van belang. Daarnaast is Rijkswaterstaat juridisch verantwoordelijk voor het monitoren en in stand houden van de geulen. Ook over 50 jaar is het wenselijk dat de KRW-geulen nog werken zoals bedoeld. Omdat het laagdynamische gebied van Cortenoever slechts incidenteel overstroomt, is de verwachting dat de kronkelwaardgeulen nauwelijks aanslibben. Het uitdiepen/baggeren van de geulen in het kader van sedimentbeheer is, sinds het ontstaan van de geulen enkele honderden jaren terug, nog nooit toegepast. Uitdiepen/baggeren is voor Staatsbosbeheer dus geen onderdeel van het reguliere beheer. De snelheid van sedimentatie wordt dan ook laag ingeschat. De geulen worden reliëfvolgend ontkleed. Om eventueel onderhoud de komende tientallen jaren te voorkomen, is in het ontwerp gekozen voor enige overdiepte, lokaal ca 20 cm. Verwacht mag worden dat de geulen niet binnen een termijn van 30-50 jaar hoeven te worden gebaggerd. Om te bepalen of uitdiepen/baggeren in de toekomst toch noodzakelijk is, is monitoring van het sedimentbeheer noodzakelijk. Aan de hand van de monitoring kan dan ook bepaald worden hoeveel slib verwijderd moet worden. Een afweging over de noodzaak om te baggeren, dient gebaseerd te zijn op de resultaten van de natuurmonitoring enerzijds en de KRW-doelstellingen anderzijds. Zowel de beheerder als Rijkswaterstaat dienen dus in deze overweging betrokken te worden.
- RWS is juridisch gezien dus verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de geulen ten aanzien van sedimentatie en vegetatie. Juridisch gezien kan de beheerder dit beheer en onderhoud overnemen, maar alleen als de beheerder ook bereid is om het B&O uit te voeren. Afspraken hierover worden met SBB gemaakt in de nog op te stellen aanleg- en instandhoudingsovereenkomst tussen RWS en SBB (AenI-overeenkomst). De verwachting is dat met een eventuele andere beheerder ook een dergelijke overeenkomst wordt gesloten. Voor dit beheerplan is het uitgangspunt dat het beheer en onderhoud rond sedimentatie bij RWS blijft, mede gezien de zeer lage frequentie waarbij dit eventueel nodig is. Het beheer van de vegetatie kan de beheerder wel uitvoeren.
- Bij de Batterij wordt tijdens de realisatie een laagte aangelegd in het kader van de KRW om geschikt paaimilieu voor limnofiele vis te ontwikkelen. Water dat in het voorjaar bij hoogwater het gebied instroomt, dient vastgehouden te worden. Dit wordt mogelijk gemaakt door een duiker met terugslagklep te plaatsen. In het ondiepe water zal vis gaan paaien. Het is daarbij van belang dat de jonge vis het zomerbed van de IJssel weer kan bereiken door de terugslagklep open te laten staan bij hoog water.
- Voor het nieuw te ontwikkelen hardhoutooibos is het beheer van de bosranden belangrijk. Met een gelaagde, structuurrijke opbouw wordt de kern van het bos het beste beschermd tegen bijvoorbeeld invloed door stikstof.

In het zuiden van het gebied wordt gekozen voor patroonbeheer waarbij de keuze tussen hooilandbeheer (gericht op glanshaverhooiland) zonder begrazing (eventueel wel op lange termijn nabeweidning) en de ontwikkeling van kruiden en faunairijk grasland met begrazingsbeheer wordt bepaald door voedselrijkdom/textuur van de bovengrond en de inundatiefrequentie. De hooilanden kunnen zich ontwikkelen tot glanshaverhooiland met overgangen naar vossenstaarhooiland.

Voor de gronden die worden omgevormd van regulier grasland naar glanshaverhooiland is bemesting een aandachtspunt. Begrazing levert een mestgift op en dient in ieder geval de eerste jaren voorkomen te worden op de naar glanshaverhooilanden om te vormen percelen. Daar waar geen sprake is van begrazing is maaibeheer van toepassing dat past bij een hooilandbeheer. Na enkele jaren zonder begrazing kan wellicht nabeweiding worden toegepast op de hooilanden.

Met deze variatie in beheer worden met name aan de zuidkant van het projectgebied goede omstandigheden gerealiseerd voor de kwartelkoning en in de lagere delen voor soorten als porseleinhoen. De hagen worden indien nodig ingeboet met jonge aanplant en zo nodig uitgerasterd om vraat door vee te voorkomen.

Naast de toekomstige natuurbeheerder zijn Rijkswaterstaat en de provincie Gelderland ook belangrijke spelers. Middels hun akkoord op de rivierkundige berekeningen (zie ook paragraaf 3.4) stemt Rijkswaterstaat als rivierbeheerder in met de impact die de maatregelen hebben op de waterveiligheid en het behouden van de KRW-doelen. Provincie Gelderland (voortouwnemer Natura 2000 Rijntakken) heeft onderbouwd hoe dit plan voldoet aan de doelen vanuit Natura 2000 en het GNN, zie bijlage 10.

Rivierkunde

Ten behoeve van het bepalen van het optimale ontwerp zijn rivierkundige berekeningen uitgevoerd (zie bijlage 7). De beoogde ingrepen beïnvloeden de stroming in de uiterwaard tijdens hoogwater en kunnen ook voor scheepvaart een ongunstige respons op de bodemligging veroorzaken. Het ontwerp is dus ook onderworpen aan een beoordeling met het nieuwste beheer-en-onderhoud model. Het ontwerp is zodanig vormgegeven dat dit de beste balans geeft tussen minimale opstuwing tijdens hoogwater (maximaal 1 mm) en zo weinig mogelijk extra hinder voor de scheepvaart (orde 70 m³ extra baggerbezwaar).

Geohydrologie

Middels een uitgevoerde geohydrologische studie, opgenomen als bijlage 11, is aangetoond dat deze werkzaamheden leiden tot veranderingen van de grondwaterstand en stijghoogte, maar geen ontoelaatbaar geohydrologisch effect op de aanwezige gebruiksfuncties landbouw en wonen. Evenzo, levert de beperkte toename in de stijghoogte geen risico op voor de macrostabiliteit van de waterkering, en wordt voldaan aan het pipingcriterium.

Overig

Naast graafwerkzaamheden, vinden er binnen de scope van dit project ook werkzaamheden plaats aan (bestaande) kunstwerken, aanplant van houtopstanden en enkele recreatieve voorzieningen.

Aanlegfase

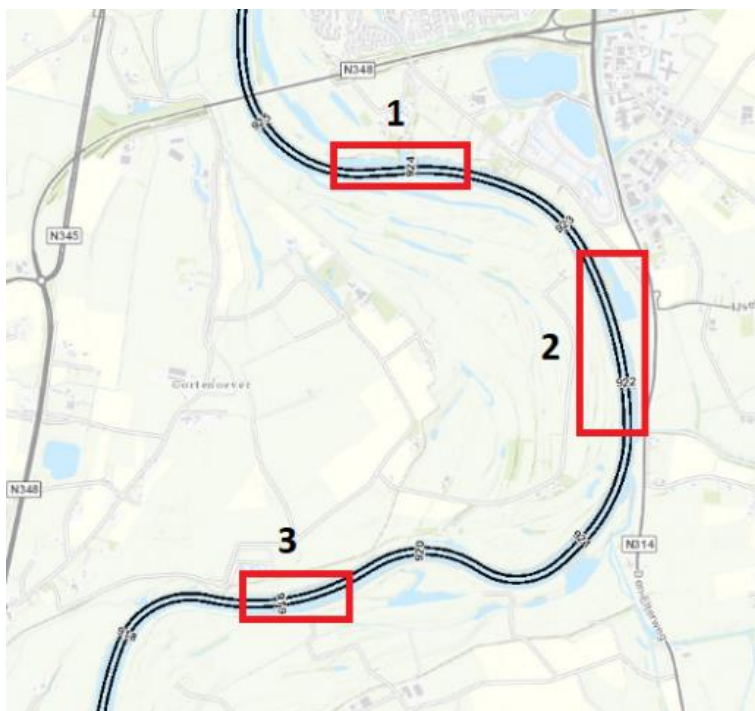
In het kader van de uitvoerbaarheid van het project is in overleg met de gemeente Brummen besloten dat het afvoeren van grond via het water (de IJssel) moet plaatsvinden. Rijkswaterstaat als vaarwegbeheerder heeft aangegeven dat hierbij schepen met CEMT klasse III (RWS klasse M5) van 80-85 m lengte gehanteerd mogen worden conform de Richtlijn Vaarwegen (Rijkswaterstaat, 2011). Grotere schepen zijn niet gewenst in verband met beperkte zwaaimogelijkheden in dit gedeelte van de IJssel.

Om het inladen van de grond in schepen te faciliteren is het noodzakelijk een tijdelijke loswal aan te leggen in de nabijheid van de werkzaamheden.

De aannemer dient de vrijheid te hebben een optimale werkwijze te bedenken, maar wel binnen een te schetsen kader van mogelijkheden (de "functionele eisen"). De voor dit project relevante randvoorwaarden zijn hieronder puntsgewijs beschreven.

- **Tijdelijke depots:** uitgangspunt is dat de aannemer geen gebruik zal maken van tijdelijke depots. De vrijkomende grond wordt direct afgevoerd.
- **Tijdelijke loswal:** mede op verzoek van de gemeente Brummen, is overeengekomen dat afvoer van vrijkomende grond niet over de weg, maar over het water plaatsvindt. Om dat mogelijk te maken is de realisatie van een tijdelijke loswal noodzakelijk. Hierover heeft afstemming met RWS plaatsgevonden.

In het Beheer- en Ontwikkelplan voor de Rijkswateren (BPRW) 2016-2021 is het veroorzakersbeginsel opgenomen. Dit beginsel gaat er van uit dat de scheepvaart geen blijvende hinder mag ondervinden van sedimentatie/aanzanding in het rivierbed als gevolg van een ingreep in of langs de vaarweg. Het is de verantwoordelijkheid van de aannemer om tijdig te beschikken over alle eventuele benodigde vergunningen hiervoor. Drie mogelijke locaties voor de loswal zijn weergegeven in onderstaande Figuur 8.



Figuur 8 mogelijke locaties loswal

1.2 Benodigde vergunningen

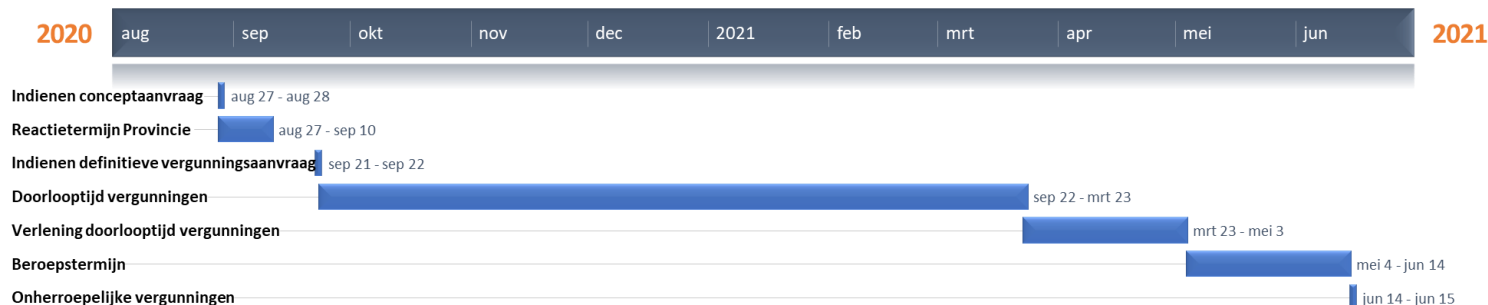
In onderstaande tabel 2 zijn de benodigde vergunningen voor uitvoering van het werk opgenomen. Het betreft hier de zogenaamde “permanente” vergunningen. Tijdelijke (uitvoeringsgerelateerde) vergunningen zullen ook benodigd zijn (zoals tijdelijke verkeersmaatregelen), maar zijn afhankelijk van de uiteindelijke uitvoeringsmethode die nu nog niet bekend is. Het aanvragen en verkrijgen van deze vergunningen komt voor de verantwoordelijkheid van de toekomstige aannemer.

Tabel 2 Benodigde vergunningen

Procedure / bevoegd gezag	Toelichting	Bijbehorende activiteit
Projectplan Waterwet Rijkswaterstaat	Noodzakelijk omdat een deel van de werkzaamheden plaatsvindt door of namens de beheerder in een waterstaatswerk (de uiterwaarden), waarbij sprake is van wijziging van de normatieve toestand.	Wijzigingen in de normatieve toestand van de winterdijk en uiterwaarden. Specifiek: het aanpassen van maaiveldhoogte, zoals vastgelegd in kaarten 95 en 95 van de Legger Rijkswaterstaatswerken Waterwet. En het aanplanten van 9 hectare bos.

Procedure / bevoegd gezag	Toelichting	Bijbehorende activiteit
Ontgrondingenvergunning Provincie Gelderland	Aard en omvang van het grondverzet maakt dat deze als vergunningsplichtig wordt beschouwd conform de Gelderse omgevingsverordening. Als onderdeel van de aanvraag dient ook een m.e.r.-beoordeling uitgevoerd te worden. Voorafgaand aan het indienen dient een verzoek om een m.e.r.-beoordelingsbesluit ingediend te worden.	Alle verlagingen van het maaiveld
Omgevingsvergunning Gemeente Brummen	Het gebruik van de projectgronden in de toekomstige situatie is strijdig met de bestemming 'Agrarisch – Uiterwaard' van het vigerende bestemmingsplan Buitengebied 2008. Met de gemeente is afgesteld dat kap vrijgesteld is van vergunningsplicht, aangezien het een houtopstand buiten de bebouwde kom betreft, die een zelfstandige eenheid vormt en die een grotere oppervlakte beslaat dan 10 are (= 1.000 m ²). Voor het bouwen van de trap is een bouwvergunning vereist. Eventuele vergunningsplicht voor overige bouwwerken, zoals renovatie van sluisjes, is afhankelijk van invulling DO door aannemer en valt niet binnen de scope van onderhavige ruimtelijke onderbouwing.	- Handelen in strijd met regels RO - Werken of werkzaamheden uitvoeren
Waterwetvergunning Waterschap Vallei en Veluwe	Delen van de voorgenomen werkzaamheden vinden plaats binnen waterstaatswerken die niet in beheer zijn bij RWS, maar het WVV. De werkzaamheden zijn watervergunningsplichtig.	Uitvoeren werkzaamheden in de C watergangen in de uiterwaarde.

1.3 Planning vergunningsprocedure



2 TOELICHTING AANVRAAGFORMULIER

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het aanmeldformulier ontgrondingenvergunning. De volgorde van het aanmeldformulier is aangehouden in de toelichting.

2.1 M.e.r.-beoordelingsplicht

De activiteiten van het project Cortenoever vallen in het Besluit m.e.r. in D-lijst onder nummer 16.1 en 9 (zie Tabel). De drempelwaarde voor categorie 16.1 lijst D wordt overschreden. Er is namelijk sprake van de bedoelde activiteit op een terreinoppervlakte van maximaal 17,5 hectare. Verder blijft de activiteit ver onder de drempelwaarde voor categorie 9 lijst D van 125 hectare. Gezien de ontgrondingenvergunning (Art.3 Ontgrondingenwet) noodzakelijk is, geldt de m.e.r.-beoordelingsplicht vanuit cat. D16.1.

Categorie	Activiteit	Gevallen	Plannen	Besluiten
D 16.1	De ontginning dan wel wijziging of uitbreiding van de ontginning van steengroeven of dagbouw mijnen, met inbegrip van de winning van oppervlaktedelfstoffen uit de landbodem, anders dan bedoeld onder D 16.2.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een terreinoppervlakte van 12,5 hectare of meer.	De structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2, en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening en de plannen, bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van die wet.	Het besluit, bedoeld in artikel 3 van de Ontgrondingenwet.
D 9	Een landinrichtingsproject dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op 1°. een functiewijziging met een oppervlakte van 125 hectare of meer van water, natuur, recreatie of landbouw of 2°. vestiging van een glastuinbouwgebied of bloembollenteeltgebied van 50 hectare of meer.	De structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en de plannen, bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van die wet, de vaststelling van het inrichtingsplan, bedoeld in artikel 17 van de Wet inrichting landelijk gebied, het plan, bedoeld in artikel 11 van de Reconstructiewet concentratiegebieden en het plan bedoeld in artikel 18 van de Reconstructiewet concentratiegebieden	De vaststelling van het inrichtingsplan, bedoeld in artikel 17 van de Wet inrichting landelijk gebied dan wel een plan bedoeld in artikel 18 van de Reconstructiewet concentratiegebieden dan wel bij het ontbreken daarvan het plan bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet ruimtelijke ordening dan wel bij het ontbreken daarvan van het plan, bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van die wet.

Tabel 1 Relevante activiteit Besluit m.e.r.

De m.e.r.-beoordelingsnotitie is op [22 juli 2020] ingediend bij bevoegd gezag (provincie Gelderland). Op [datum] heeft zij ingestemd met de bevindingen, dat er voor dit project geen sprake is van een noodzaak voor uitgebreide MER-procedure. Dat besluit is opgenomen als bijlage 4.

2.2 Gegevens van het te ontgronden en in te richten terrein

Grondwaterstand

De ontgravingen in het kader van de maaiveldverlagingen hebben geen invloed op de grondwaterstanden.

Archeologisch bodemarchief

Voor een gedetailleerde beschrijving van het archeologisch onderzoek wordt verwezen naar Bijlage 3.

Een aantal ontgroningen ligt in een gebied met hoge archeologische verwachtingswaarde, zoals weergegeven in Figuur 9. Het ontgraven van Geul (SG2) raakt aan de noordzijde een gebied met een hoge archeologische verwachtingswaarde. Hier ligt een historische schans. Om die reden wordt in dit traject alleen de noordoostelijke oever gegraven. Het zuidwestelijke talud met hoge archeologische verwachtingswaarde wordt op deze wijze niet aangetast. Deze geul wordt ontgraven onder archeologische begeleiding.

Tevens wordt er onder archeologische begeleiding ontgraven bij de maatregelen maaiveldverlaging ten behoeve van de rivierkundige compensatie (MV3), en de maaiveldverlaging 'De Batterij' (MV2). Bij MV 2 wordt de bestaande talud en 30 cm slib gehandhaafd, in verband met archeologische waarden.



Figuur 9 Plangebied Cortenoever – Archeologische begeleiding

Milieuhygiënische aspecten

Om te toetsen in hoeverre de huidige bodemkwaliteit geschikt is voor de beoogde bestemming, is een waterbodemonderzoek uitgevoerd, aangezien de uiterwaarden technisch gezien als waterbodemonderzoek worden beschouwd. Deze is te vinden in Bijlage 5. Hierbij is NEN 5720 (2017: Bodem – Waterbodemonderzoek - Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch onderzoek) als richtlijn gehanteerd waarbij is aangesloten op de onderzoeksstrategie van oevergebieden mét bodemverwachtingswaardekaart en diffuse bodembelasting.

Op basis van de bevindingen van het waterbodemonderzoek zijn er binnen de te onderzoeken deellocaties geen verdachte puntbronnen aanwijsbaar. Op basis van eerdere onderzoeken binnen de uiterwaard en de bodemverwachtingswaardekaart van 2011, wordt verwacht dat de waterbodem binnen het projectgebied in de kwaliteitsklassen achtergrondwaarde, klasse A en klasse B valt. Er is een minimale kans op het aantreffen van niet-toepasbare waterbodem.

Verder zijn er in het onderzoek van Enviroplan grondmonsters onderzocht die qua diepte onder de grondwaterspiegel liggen. Hierin is geen significante verontreiniging aangetoond. Op basis hiervan is er geen aanleiding om verontreiniging in het grondwater te verwachten.

Daarnaast is, in juli 2020, een aanvullende waterbodemonderzoek uitgevoerd, specifiek gericht op het inzichtelijk maken van het verkrijgen van inzicht in de (variatie in) gehalten aan PFAS in de waterbodem binnen het projectgebied. De rapportage is opgenomen als bijlage 6. Voor de uitvoering van het waterbodemonderzoek is als richtlijn NEN 5720 (2017: Bodem– Waterbodem - Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch onderzoek) gehanteerd.

Het merendeel van de onderzochte deellocaties zijn in twee lagen onderzocht namelijk van 0-30 cm en 30-60 vanaf maaiveld/bovenzijde sliblaag. De actuele normen voor PFAS zijn opgenomen in het 'aangepaste tijdelijk handelingskader PFAS', rekening houdend met de op 1 juli 2020 door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat aangekondigde wijzigingen. Ter plaatse van de in twee lagen onderzochte deellocaties blijken de gehalten in de laag van 0-30 doorgaans duidelijk hoger te liggen dan in de laag van 30-60 cm. Uit de onderzoeksresultaten volgt dat met name in het zuidelijke en noordelijke gebiedsdeel gehalten PFAS, voornamelijk PFOA en PFOS, voorkomen die de normwaarden voor toepassing in diepe plassen overschrijden. In het centrale gebiedsdeel is sprake van incidentele overschrijding van de normwaarde voor PFOA.

De resultaten van onderhavig onderzoek dienen in samenhang met de resultaten van het eerder in het projectgebied uitgevoerde waterbodemonderzoek te worden beschouwd. In de voorbereidingsfase van de uitvoering zal op basis van de feitelijke ingrepen in de waterbodem een aanvullend waterbodemonderzoek dienen plaats te vinden dat kan dienen als wettelijk bewijsmiddel bij de afzet van de vrijkomende specie.

Soortenbescherming (Wet Natuurbescherming, voorheen o.a. Flora- en Faunawet)

Vanuit haar rol als bevoegd gezag, heeft de provincie Gelderland onderbouwd dat elk van de uit te voeren inrichtingsmaatregelen bijdragen aan het realiseren van de doelen van het Beheerplan N2000 Rijntakken. Om die reden is het project niet vergunningplichtig op basis van artikel 2.7 lid 2 juncto artikel 2.9, lid 1, van de Wnb. Dit geldt voor het onderdeel gebiedsbescherming (art. 2.2 en 2.3 Wnb, uitvoering van instandhoudingsmaatregelen), als ook voor soortbescherming en houtopstanden (resp. art 3.8 lid 7 en art. 4.4. lid 1 Wnb).

De effecten die kunnen optreden tijdens de aanlegfase worden gemitigeerd door maatregelen vast te leggen in een ecologisch werkprotocol, welke besproken wordt met bevoegd gezag. Het protocol wordt opgenomen in het contract met de aannemer. Hiermee is geborgd dat de werkzaamheden plaatsvinden binnen de regels van de vigerende wetgeving.

Gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet/Natura 2000-gebieden)

Voor gebiedsbescherming geldt dezelfde vrijstelling voor vergunningsplicht als voor soortenbescherming. Zie bovenstaande voor toelichting.

2.3 Gegevens over de ontgroning

Zoals wordt aangegeven in het Definitief Ontwerp (zie bijlagen 1 en 9) vindt er ontgraving plaats in een aantal geulen. Het doel hiervan is om de oorspronkelijke geulvorm zo veel mogelijk te volgen. Door de grote variatie in de ondergrond is het bepalen van de vormgeving van de geul en de breedte van het talud alleen tijdens het werk mogelijk. Voor een eerste indicatie zijn per traject een aantal dwarsprofielen opgesteld. In deze dwarsprofielen ligt de gewenste diepte van het diepste deel van de geul vast. De dwarsprofielen zijn

als bijlage toegevoegd aan het DO en gedetailleerd weergegeven in bijlage 9.

De aannemer dient rekening te houden met de wensdiepte van het DO. Dit geldt als de basis waarop de aanvraag is gebaseerd, en betreft de diepte en oppervlakte die niet overschreden zal worden.

Het oppervlak van de feitelijke ontgraving betreft 19,3ha, in een in te richten gebied met oppervlak van 250 ha. Maximale ontgrondingsdiepte betreft 3m. Het totaal te ontgraven volume betreft 106.549 m³.

BIJLAGE 1: DEFINITIEF ONTWERP

BIJLAGE 2: KADASTRALE INFORMATIE

BIJLAGE 3: LACH RAPPORTAGE

BIJLAGE 4: GOEDKEURING BEVOEGD GEZAG M.E.R.- BEOORDELING

BIJLAGE 5: RAPPORTAGE MILIEUHYGISCHËNISCH BODEMONDERZOEK

BIJLAGE 6: WATERBODEM ONDERZOEK PFAS

BIJLAGE 7 RIVIERKUNDIGE BEREKENINGEN

BIJLAGE 8 BEHEERPLAN CORTENOEVER

BIJLAGE 9 DETAILTEKENINGEN DEFINITIEF ONTWERP

BIJLAGE 10 ONDERBOUWING VRIJSTELLING WNB

BIJLAGE 11 GEOHYDROLOGISCHE BEOORDELING

COLOFON

BEGELEIDEND SCHRIJVEN AANVRAAGFORMULIER ONTGRONDINGENVERGUNNING
CORTENOEVER

KLANT

Rijkswaterstaat

AUTEUR

Micky Westerbeek

PROJECTNUMMER

C05056.000056

ONZE REFERENTIE

D10013307:19

DATUM

23 oktober 2020

STATUS

Definitief

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com